

BÁO CÁO

MỘT SỐ GIẢI PHÁP NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG DẠY HỌC TRỰC TUYẾN

I. LÝ DO CHỌN GIẢI PHÁP

1. Thực trạng

Hiện nay dạy học trực tuyến đang là hình thức giáo dục phổ biến từ lâu ở nhiều quốc gia. Nhiều chuyên gia đã khẳng định, đào tạo trực tuyến trong thời kỳ Cách mạng công nghiệp lần thứ tư đang trở thành một xu thế đào tạo mới ở Việt Nam và nhiều nước, là hướng tiếp cận thông minh trong bối cảnh cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư, rất có thể sẽ thay thế các hình thức dạy học truyền thống trong tương lai. Đặc biệt khi dịch bệnh COVID-19 khiến cho hoạt động giáo dục bị ngừng trệ vì phải thực hiện giãn cách xã hội khá lâu. Để khắc phục khó khăn giai đoạn đầu, ngành giáo dục đã đề xuất giải pháp lùi thời gian kết thúc năm học. Nhưng tình hình dịch COVID-19 vẫn diễn biến phức tạp và khó lường nên nhiều trường đẩy mạnh triển khai áp dụng phương pháp dạy và học online để đảm bảo tiến độ học tập của học sinh, sinh viên.

Việc dạy và học online trong tình hình dịch bệnh COVID-19 là một giải pháp tốt. Nó không chỉ giúp người học tiếp cận được kiến thức trong thời gian giãn cách xã hội mà còn tạo điều kiện cho giáo viên tự trau dồi và phát triển những kỹ năng dạy học mới trong giai đoạn “đặc thù”. Do đó, dạy học trực tuyến lại là lựa chọn tối ưu nhất và ngày càng phát huy nhiều ưu điểm nổi bật.

Thực tế dạy và học online cũng nảy sinh một số bất cập khiến cả giáo viên, học sinh và phụ huynh đều không hứng thú khi dạy và học trực tuyến. Cụ thể:

- Học sinh có tâm lý khó chịu khi bị bắt buộc học online, khi học thì chán nản, không tập trung vừa học vừa chơi, không cảm thấy hứng thú vì vậy tiếp thu và nhớ kiến thức cũng khó khăn hơn.
- Đồng thời, các em cũng gặp phải nhiều vấn đề về ánh sáng xanh, vấn đề về mắt, giấc ngủ,...vì khi học online thời gian sử dụng màn hình quá dài và quá nhiều.
- Các thầy, cô giáo cũng thấy mệt mỏi, chán nản vì dạy học sinh không có hứng thú học, không chịu tương tác với giáo viên mặc dù người dạy đã rất nỗ lực cố gắng, nhưng hiệu quả thu về chưa cao.
- Phụ huynh lo lắng về chất lượng học không đạt hiệu quả bằng học trực tiếp, lo lắng con không tập trung học khi học vừa học vừa chơi, lo lắng vì không rành về công nghệ thông tin, về thiết bị để học, về sức khỏe của con khi sử dụng điện thoại trong thời gian dài

2. Nguyên nhân

- *Về phương tiện*

- Đường truyền Internet không ổn định do có quá nhiều người truy cập trong cùng một thời gian nhất định. Dẫn đến tình trạng học sinh và giáo viên bị out ra liên tục, không tập trung toàn bộ vào việc học tập và giảng dạy được.

- Nhiều gia đình còn khó khăn trong việc mua sắm trang thiết bị học online cho học sinh. Gia đình nào có nhiều con đang học tập thì càng khó khăn hơn, cả nhà có khi chỉ có một chiếc điện thoại thông minh mà hai con đang đi học, khi một em học thì một em khác phải nghỉ vì giờ học là như nhau.

- Có nhiều gia đình nghèo không có mạng (Internet) ở nhà cho con học, các em phải mua những gói dữ liệu để sử dụng. Tuy nhiên, những gói đó cũng có giới hạn và chi phí cao nên rất khó khăn khi sử dụng.

• *Về phía học sinh*

- Một số em chưa có ý thức tự học, không tích cực thực hiện các hoạt động học tập khi tham gia học online, làm việc riêng trong quá trình học.....

- Học trực tuyến làm đau đầu, đau tai, đau mắt do ngồi học quá lâu và nhìn vào màn hình máy tính, điện thoại quá nhiều, liên tục... Điều này ít nhiều khiến dạy học online, dù cả người dạy và người học dù đã rất nỗ lực, nhưng hiệu quả thu về chưa cao.

- Học trực tuyến khó tập trung vì môi trường xung quanh nhiều khi ồn ào hoặc các yếu tố bên ngoài tác động. Chỉ riêng việc sắp xếp chỗ ngồi để các em học sinh trong cùng một gia đình không làm phiền lẫn nhau đã là một chuyện hết sức khó khăn.

- Ngoài ra còn một số khó khăn của hình thức học này được chỉ ra như dùng điện thoại nên thao tác bị hạn chế, nhìn slide và xem video không rõ, không mở được file bài tập có dung lượng lớn; chưa quen học nhóm trực tuyến...

• *Về phía giáo viên*

- Thiếu sự tương tác trực tiếp giữa người dạy và người học, giáo viên khó đánh giá được năng lực của từng học sinh, giáo viên cũng khó kiểm soát học sinh có tham gia học hay không, có thật sự hiểu bài hay chưa. Đặc biệt là môn toán lớp 6 học theo chương trình mới học sinh phải hoạt động nhiều, thực hành nhiều.

- Kỹ năng sử dụng các công cụ dạy học online chưa nhuần nhuyễn, trình độ công nghệ thông tin còn kém, chưa thực sự đổi mới phương pháp trong quá trình dạy học môn toán. Bài soạn nội dung chưa phong phú, sinh động nên không thu hút được học sinh.

- Giáo viên ngại đổi mới phương pháp, kỹ thuật dạy học, chưa có kinh nghiệm tổ chức, thực hiện các phương pháp dạy học tích cực, ngại tìm hiểu, học hỏi để nâng cao trình độ công nghệ thông tin

- Thời gian thực hiện được hết một bài giảng bị kéo dài do tương tác của cô và trò không được như giao tiếp trực tiếp.
- Giảng dạy online khiến người học, vốn cách xa nhau, phải tập trung vào màn hình của giáo viên. Những khó khăn do tương tác gián tiếp dễ khiến buổi dạy học chuyển thành quá trình tương tác một chiều nhằm chán giữa cá nhân giáo viên với những người còn lại.

Từ thực trạng và nguyên nhân trên tôi xây dựng biện pháp: **“Một số giải pháp nâng cao chất lượng dạy học trực tuyến”**.

II. GIẢI PHÁP THỰC HIỆN

1. Giải pháp 1: Về phía giáo viên :

- Giáo viên phải xác định rõ vai trò trách nhiệm nghề nghiệp của mình, đây là yếu tố cực kỳ quan trọng. Chỉ khi có những phẩm chất này, người giáo viên mới thực sự tận tâm để đem đến những giờ học chất lượng và **cách dạy học trực tuyến hiệu quả**. Hơn nữa, khi hình thức học trực tuyến còn khá mới mẻ, nếu không thực sự tâm huyết và nghiêm túc với bản thân thì rất khó để giáo viên có thể thích nghi và vượt qua khó khăn trong quá trình giảng dạy.
- Các thầy cô cần nghiên cứu nội dung bài học thật kĩ để lựa chọn phần kiến thức trọng tâm, để soạn bài sao cho bài giảng sinh động, phong phú để thu hút, tạo sự hứng thú cho học sinh.
- Các thầy cô cần dành nhiều thời gian tương tác với học sinh.
- Các thầy cô phải lựa chọn những hình thức giảng dạy, tương tác để thu hút học sinh hào hứng tham gia học tập; Kiểm tra, đánh giá kết quả học tập của học sinh; Phối hợp chặt chẽ với giáo viên chủ nhiệm, phụ huynh học sinh để nắm bắt tình hình học tập của các em. **Chỉ có hấp dẫn** mới thu hút được sự chú ý của học sinh.
- Các thầy cô tăng cường học tập, nâng cao trình độ công nghệ thông tin để đáp ứng với sự phát triển của thời đại mới. Ở các lớp học thông thường, nhiều giáo viên vẫn áp dụng hình thức dạy học theo kiểu một chiều, chủ yếu là giảng bài, hạn chế hỏi đáp với học sinh. Nhưng khi chuyển sang hình thức online, việc trao đổi, thảo luận trực tiếp cần được gia tăng để đảm bảo rằng học sinh nắm chắc kiến thức và tập trung học tập. Ngoài ra, tùy theo đặc thù của môn toán, giáo viên **điều chỉnh cách thức học bài, giao bài, ôn tập để giúp gia tăng hứng thú**. Ví dụ như:
 - + Sử dụng Plickers, Kahoot, Quizz... để kiểm tra bài cũ, giao bài tập dạng trắc nghiệm tạo cảm giác tích cực, ganh đua điểm số và nỗ lực làm bài của học sinh;
 - + Sử dụng OLM khai thác các dữ liệu bài học có sẵn, giao bài kiểm tra thường xuyên, bài kiểm tra định kì.
 - + Sử dụng các phần mềm hỗ trợ khi dạy học online giúp tăng tương tác giữa giáo viên và học sinh như: Classpoint, Mentimeter, Padlet....; các phần mềm giả lập máy

tính, phần mềm bảng viết có hỗ trợ công cụ Toán học như: Scrble ink, ActivInspire....; phần mềm vẽ hình: GSP, Cabri 2D, Cabri 3D...; thiết kế bài giảng E-learning...

Điều quan trọng và quyết định chính là: Truyền được cảm hứng cho học sinh học tập. Để làm được điều này không có gì khác là chính người thầy phải yêu thích môn Toán, say mê với môn Toán... sống hết mình với các em, vui cùng vui, buồn cùng buồn, thậm chí đùa nghịch và dạy dỗ; Khơi dậy sự tự tin của học sinh, quan tâm tới việc động viên khích lệ học sinh; Bình tĩnh, kiên trì, mềm mỏng...

2. Giải pháp 2 : Về phía học sinh

- Làm cho học sinh xác định rõ mục tiêu học tập của mình. Chỉ khi có mục tiêu, học sinh mới thực sự tự giác, tập trung, có kế hoạch học tập rõ ràng cũng như chủ động khắc phục các khó khăn gặp phải trong quá trình học tập. Hơn nữa, học trực tuyến là môi trường học có nhiều cám dỗ, việc đặt ra mục tiêu học tập rõ ràng sẽ giúp học sinh biết mình thực sự cần gì, mình đang học vì điều gì. Từ đó nâng cao quyết tâm, chủ động hơn trong học tập để giờ **học trực tuyến thực sự hiệu quả, thú vị**.
- Học sinh cần nghiên cứu, chuẩn bị trước bài học trước các tiết học, làm bài tập đầy đủ.

3. Giải pháp 3 : Về phía phụ huynh

- Phụ huynh cần tạo mọi điều kiện để con có đầy đủ phương tiện học tập, thiết lập cho con góc học tập riêng, tôn trọng thời gian học tập của con, trong các phiên học trực tuyến, bố mẹ cần tạo cho con hứng thú học.
- Đôi khi học sinh học online có thể bị sa vào trạng thái tiêu cực khi không thể nghe rõ giáo viên nói gì, không thể làm theo, không thể hỏi các bạn và bắt chước các bạn,... lúc này cần đến phụ huynh ở bên cạnh.
- Phụ huynh cần đồng hành với giáo viên để trao đổi những khó khăn, vướng mắc để thiết lập cho các con một thói quen học tập, dần dần hướng dẫn các con hình thành thói quen tự học, tự nghiên cứu bài.

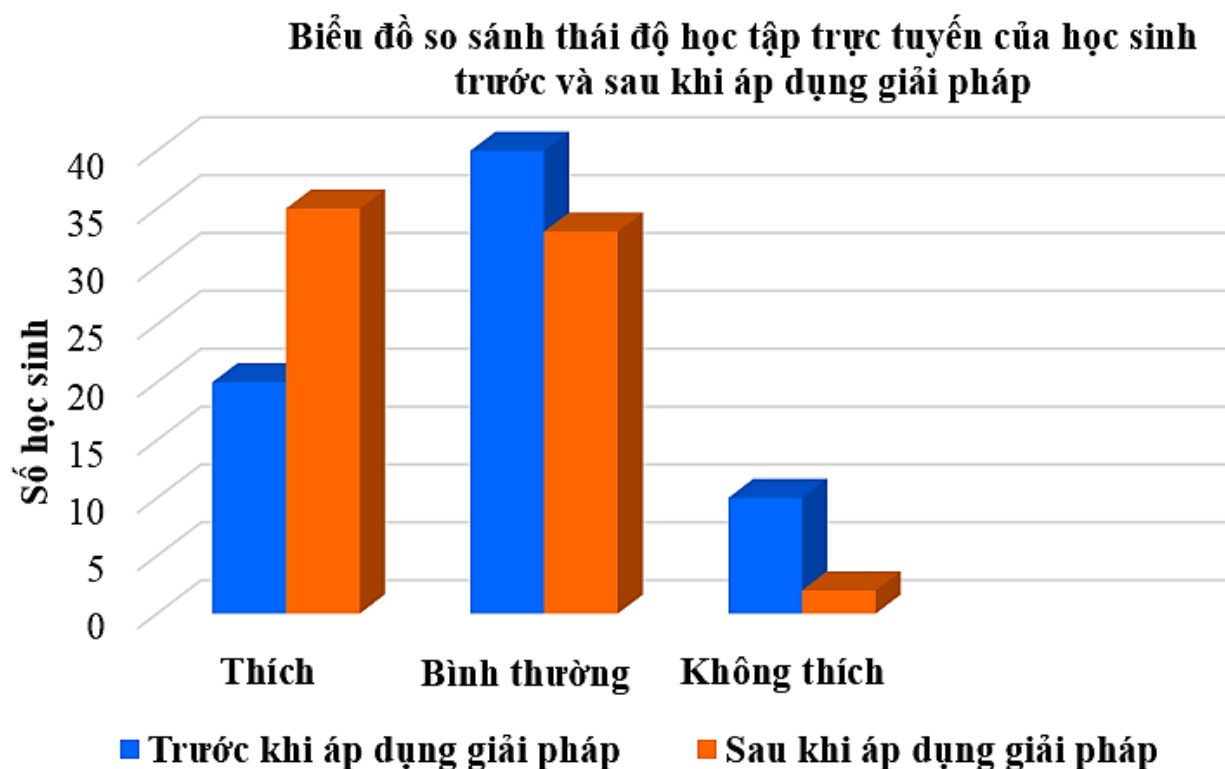
4. Giải pháp 4 : Về phía nhà trường

- Ban Giám hiệu nhà trường chỉ đạo giáo viên chủ nhiệm lớp thống kê số phụ huynh học sinh sử dụng điện thoại thông minh, ipad, máy tính để bàn hoặc máy tính xách tay hay những thiết bị có thể kết nối mạng Internet; tìm hiểu những học sinh thực sự khó khăn để tặng các trang thiết bị cần thiết phục vụ cho việc học online của các em.
- Nhà trường đăng tải video bài giảng trên mọi kênh mạng xã hội như: nhóm Zalo lớp, Messenger, Facebook, Youtube, Fanpage trường, Web trường. Nhà trường tận dụng đa dạng các cách tiếp cận học sinh, phụ huynh học sinh để có thể truyền tải video bài giảng.

III. KẾT QUẢ THỰC HIỆN

- Thái độ của học sinh khi học tập trực tuyến

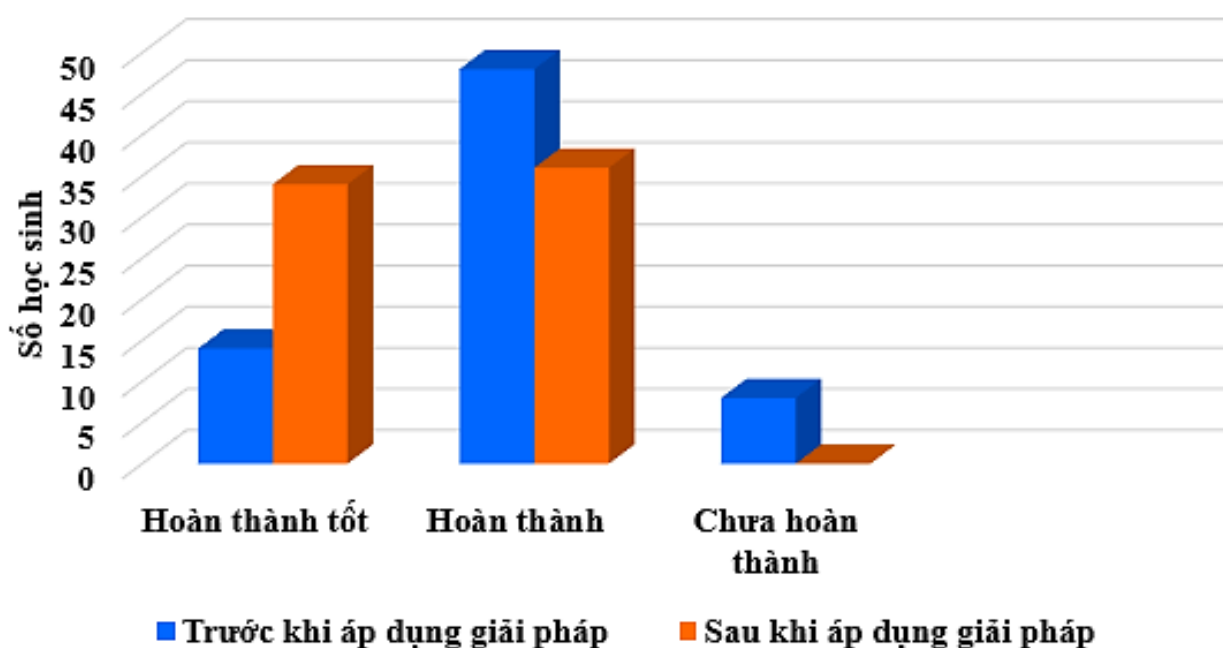
Thái độ	Trước khi áp dụng giải pháp		Sau khi áp dụng giải pháp	
	Số lượng	Tỉ lệ	Số lượng	Tỉ lệ
Thích	14/70	20%	33/70	47,1%
Bình thường	36/70	51,4%	32/70	45,7%
Không thích	20/70	28,6%	5/70	7,2%

- Kết quả học tập của học sinh khi học tập trực tuyến

Năm học	Thời điểm khảo sát	Hoàn thành tốt		Hoàn thành		Chưa hoàn thành	
		SL	%	SL	%	SL	%
2020-2021	Trước khi áp dụng giải pháp (Cuối năm học)	14	20	48	68,6	8	11,4
2021-2022	Sau khi áp dụng giải pháp (Học kì I)	34	48,6	36	51,4	0	0

Biểu đồ so sánh kết quả học tập trực tuyến của học sinh trước và sau khi áp dụng giải pháp

IV. KẾT LUẬN

Nâng cao chất lượng dạy học trực tuyến là một công việc khó khăn, đòi hỏi phải có sự phối hợp chặt chẽ giữa giáo viên, học sinh, phụ huynh và nhà trường nhưng lại là việc làm cấp thiết trong tình hình dịch COVID-19 vẫn diễn biến phức tạp và khó lường, đồng thời việc đào tạo trực tuyến trong thời kỳ Cách mạng công nghiệp lần thứ tư đang trở thành một xu thế tất yếu của thế giới.

Qua “**Một số giải pháp nâng cao chất lượng dạy học trực tuyến**” nêu trên, trường THCS Chuyên Mỹ đã từng bước đưa chất lượng dạy học trực tuyến ngày một tốt hơn.